

Роженко М.В.

здобувач вищої освіти, гр. ОА-315

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник – **Бондаренко О.М.**

д.е.н., доцент,

доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування

Національний авіаційний університет, м. Київ.

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ПО ОПЛАТІ ПРАЦІ В УМОВАХ ДЕТІНІЗАЦІЇ

Анотація. Облік витрат підприємства невпинно розвивається та покращується у зв'язку з модернізацією комп'ютерної техніки і середовища комунікації, організації та методології обліку як основоположної інформаційної бази стосовно витрат підприємства, отже питання обліку розрахунків із працівниками з оплати праці варто і надалі досліджувати в наукових аспектах, адже багато питань сьогодні залишаються спірними.

Ключові слова. Фінансовий облік, детінізація, заробітна плата, розрахунки по оплаті праці, нарахування і виплати, аналітичні рахунки.

Удосконалення комп'ютерних технологій, середовища комунікації, методології та самої організації обліку та аудиту, постійно зростаючі потреби зовнішніх та внутрішніх користувачів сприяють константному розвитку обліку доходів та витрат, адже це – головна інформаційна база про доходи витрати на підприємстві.

Значна увага приділяється і детінізації відносин у сфері зайнятості населення та запобігання використанню незадекларованої праці найманих працівників. Прикро, що в Україні існує глибоко укорінена згубна практика стосовно використання позаоблікових неофіційних нарахувань і виплат зарплати службовцям «у форматі конвертів», що передбачує ухилення від законодавчо встановлених податків і платежів. Задля боротьби із тіньовою заробітною платою була внесена пропозиція урядом України стосовно популяризації узаконення доходів, за якої буде існувати штраф у 60-180 тис. грн. за кожного неоформленого працівника.

Належна організація обліку оплати праці має прямий вплив на повноту і своєчасність здійснення розрахунків із працівниками. Скорочення обігу документів на підприємстві можна вважати неодмінним та фундаментальним напрямком покращення системи ведення обліку, тож за словами Ю.М. Кулик необхідно [1]:

- 1) зменшити кількість документації, впровадивши накопичувальні документи;
- 2) запровадити аналітичну відомість за виплатами персоналу;
- 3) розробити таку відомість щодо складу персоналу підприємства, де основними показниками є: середньоспискова чисельність; кількість прийнятих осіб, вказавши кількість вибутих за власним бажанням, через прогули або інакші порушення дисципліни, а також зазначити кількість персоналу в

пенсійному віці; структуру персоналу; коефіцієнт плинності кадрів; коефіцієнт обороту за прийомом; коефіцієнт обороту за вибуттям працівників; коефіцієнт відповідності кваліфікації працівника залежно від складності виконуваних робіт; рівень дисципліни тих, хто працює;

4) упразднити відомість стосовно стану кредиторської заборгованості по оплаті праці в необхідних часових періодах.

Під час проведення дослідження було виявлено і перелік інших питань, які залишились невирішеними, адже вони впливають на результати діяльності господарюючих суб'єктів. Одним з вище описаних можна зазначити проблему стимулювання співробітників до роботи. Для стимулювання персоналу підприємства нерідко переходять на систему виплати індивідуальної заробітної плати, яка працює на підставі оцінки специфічних відзнак службовця. Цей механізм включає як диференціацію умов наймання, так і регулярну оцінку заслуг персоналу безпосередньо в процесі трудової діяльності, тому слід використовувати так званий «гнучкий тариф» у тарифній системі [1].

Класичні консервативні підходи щодо розрахування розміру зарплати не повністю відповідають нинішнім вимогам. Новітня, так звана грейдингова, система оплата праці набуває чималої популярності саме на великих підприємствах, адже її мета полягає в оцінці службовця залежно від його «необхідності».

Найістотною проблемою для більшості підприємств України є використання рахунків аналітичного обліку, тому варто доповнити рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» додатковими аналітичними субрахунками (табл. 1).

Таблиця 1

Пропоновані аналітичні рахунки для обліку розрахунків за виплатами працівникам

Рахунок	Шифр та субрахунок аналітичного рахунка	Назва аналітичного рахунка
1	2	3
66 «Розрахунки за виплати працівникам»	661/1	Розрахунки за окладами і тарифами
	661/2	Доплати та надбавки
	661/3	Премії
	661/4	Інші заохочувальні та компенсаційні виплати працівникам
	661/5	Оплата при звільненні
	661/6	Розрахунки по відпусках/ за відпустками
	661/7	Оплата по закінченню трудової діяльності
	661/8	Допомога по тимчасовій непрацездатності
	661/9	Виплати за невідпрацьований час працівників
	661/10	Комісійні винагороди
	661/11	Інші нарахування

Джерело: сформовано автором на основі [2 і 3]

Використання аналітичних рахунків у сфері ведення обліку розрахунків з оплати праці дозволить повністю та вчасно відобразити розрахунки з працівниками. Як правило підприємствами експлуатуються чимала кількість первинних документів, саме тому ключовою напвраленістю щодо покращення даної системи буде спрощення документообігу, використовуючи графічні розробки документування по оплаті праці, запроваджуючи типові міжвідомчі форм, повну автоматизацію процесу обліку, аналітики та контролю. В кінцевому результаті це сприяє зменшенню кількості помилок, що вважаються типовими для працівників бухгалтерії при обробці інформації, зменшить час бухгалтерів на здійснення облікових, аналітичних та контрольних процедур, знизить кількість операцій, що донині здійснювалися вручну [3].

Щодо наказу про облікову політику та його покращення, варто звернути увагу на методи ведення обліку розрахунків: обґрунтування вибору форм оплати праці, виокремлення чинників збільшення продуктивності; відкоригування графіку документообігу стосовно первинного відображення відпрацьованого часу та виконаних робіт, де варто виокремити виконавців та строки складання документів, що пов'язані з обліком оплати праці. Це зумовить необхідний важливий функціональний розподіл між адміністративним персоналом вищої та середньої ланок [2].

Впровадження автоматизованої системи обробки облікової інформації з використанням новітніх комп'ютерних технологій дозволить раціонально витрачати час бухгалтерів, адже зменшить тривалість розрахунків та обліку оплати праці, а також запровадить доступ до інформації, яка необхідна для управління підприємством з найменшими затратами та за короткі терміни. Для раціональної організації обліку праці та її оплати на підприємстві необхідно забезпечити також такі передумови як поточна оптимальна організація і технологія виробництва, а також наявність бухгалтерів з високими кваліфікаційними характеристиками.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Безпалько О.С. Вдосконалення обліку заробітної плати працівників підприємства / О.С. Безпалько. – [Електронний ресурс] – URL: <https://naub.oa.edu.ua/2018/вдосконалення-обліку-заробітної-пла/>.
2. Гуцаленко Л. В., Каправа О. С. Облік оплати праці: проблеми та напрями вдосконалення. Економіка і суспільство. 2018. № 18. [Електронний ресурс] – URL: http://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/124.pdf
3. Яременко Л. М. Проблеми обліку та оподаткування розрахунків з оплати праці і шляхи їх вирішення / Л. М. Яременко – Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". 2020. [Електронний ресурс] – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/122.pdf.